

[Rosing]

hovedsagelig som følge af valutariske og markedsmæssige forhold på det internationale marked.

Samlet mister Grønland i perioden 1992-93 omkring 30 pct. af sin eksport som følge af disse forhold. Hvis vi sætter dette i forhold til den danske økonomi, som drøftes i dag, svarer det til, at Danmark i løbet af et år mistede hele sin eksport af landbrugsvarer og fiskeriprodukter, og det kan nok give en og anden grund til eftertanke.

Hvis jeg nu sluttede mit indlæg her, kunne vi sætte os ned og græde over den mildest talt vanskelige situation, vi befinder os i, men sådan er vi grønlændere heldigvis ikke sat sammen. Vi har allerede vedtaget vores finanslov for 1993 under Landstingets efterårssamling, en finanslov med et budgetteret overskud på 150 mio. kr. trods et indtægtstab på 700 mio. kr. Så kan alle vel forestille sig en del livremme, der har måttet strammes et par huller eller flere.

Vi har måttet skære dybt i hjemmestyrets administration. Vi har ikke mindst været henne og røre ved det, der i mange, mange år har været en hellig ko, hvis man kan bruge det udtryk i grønlandsk sammenhæng, nemlig det, der indtil for 7 år siden blev benævnt Den Kongelige Grønlandske Handel. Den hedder i dag KNI eller Kalaallit Niuersarfik på vores sprog og på dansk Grønlands Handel. Fra at være efter grønlandske forhold en mastodont og en statslig organisation vil Grønlands Handel fra nytår blive delt op i 3 selvstændige aktieselskaber, hvoraf de to vil være fuldt hjemmestyreejede, en detail- og en servicevirksomhed, som skal varetage forsyningen af det grønlandske samfund. En ny rederivirksomhed skal varetage fragttransporten mellem Danmark og Grønland og internt i Grønland. Denne nye konstruktion forventer vi os meget af.

Allerede fra nytår vil fragtraterne mellem Danmark og Grønland falde med 10 pct. og yderligere 10 pct. næste år, og ud fra den betragtning, at vareforsyningen i Grønland stort set stammer fra Danmark, kan alle vel forestille sig, at det samfundsøkonomisk for os er et stort skridt fremad.

Vi har også på andre områder en begrundet formodning om, at vi kan komme helskindet ud af denne situation, som vi trods alt betragter som en forbigående lavkonjunktur. Vi har

lagt mange kræfter i udviklingen af Grønland som et fremtidigt turistland. Som bekendt er det julemandens eget land, vi her taler om. Vi kan allerede se de første spæde resultater, og faktisk har vi en velbegrundet formodning om en mangedobling af turiststrømmen i de næste 10-15 år. Vi anvender en hel del af de midler, vi har, på en investering i fremtiden, som vi er overbevist om ikke kan slå fejl. Det tror jeg alle, der har haft mulighed for at besøge Grønland, vil give mig ret i.

Under de smukke landskaber, som grønlandsfarere bliver så betaget af, findes en rigdom, som ikke er synlig for det blotte øje. De grønlandske råstoffer, som politisk er underlagt det, vi kalder Fællesrådet for Mineralske Råstoffer – et fælles organ for staten og hjemmestyret – er for os og for Danmark et stort økonomisk potentiale. Efter mere end et hundrede år med konstant minedrift i Grønland holder vi nu et hvil, en periode, som vi bruger til at forberede en ny tid med efterforskning og forhåbentlig udvinding af nogle af vore rigdomme.

Grønland er stort set kortlagt rent geologisk, men alt afhænger af verdensmarkedet og de gældende priser på forskellige mineraler. Vi ved, der findes guld, og vi ved, der findes olie og en lang række mineraler i den grønlandske undergrund, og teknologien er i dag så fremskreden, at vi ikke automatisk betragter en mineindustri i et arktisk område som Grønland som en miljømæssig katastrofe.

Når det er sagt, kan jeg ikke lade være med stærkt at understrege, at de miljømæssige hensyn er og vil vedblive at være udslagsgivende for vores villighed til at åbne for en udnyttelse af vore fælles potentielle rigdomme. Ud fra den grundlæggende holdning er vi i nær kontakt med eventuelle internationale investorer, som forhåbentlig inden for en kort årrække vil være villige til i nært samarbejde med os og med Danmark at skabe nye økonomiske muligheder på Grønland.

Ud fra disse betragtninger vil jeg slutte med nogle ord om de kommende forhandlinger mellem hjemmestyret og regeringen om statens bloktilskud til Grønland for den næste periode, som vil strække sig fra 1. januar 1994 og tre år frem.

Som jeg hidtil har fornemmet det gennem de kontakter, der har været mellem Grønland og